

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

20 ΑΠΡ. 2015

Αθήνα, 18 - 04 - 2015
Αριθ. πρωτ.: 314

Ταχ. δ/ση: Σταδίου 27, Αθήνα
Ταχ. κώδικας: 101 83
Πληροφορίες: Μ. - Α. Τσούτσουρα
Τηλέφωνα: 2131364033
Φαξ: 2131364354
Ηλεκ. ταχυδρ.: koinonouleftikos@ypes.gr

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων &
Αιτήσεων Κατάθεσης Εγγράφων

Κοινοποίηση:
Βουλευτή κ. Ιάσωνα Φωτήλα
Βουλή των Ελλήνων

Θέμα: Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
Σχετ.: Η υπ' αριθμ. πρωτ. 1163/26-03-2015 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ιάσων Φωτήλας, με θέμα «Εργασιακή εκμετάλλευση μεταναστών», κατά λόγο αρμοδιότητας ως προς το πρώτο υποερώτημα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σημειώνεται ότι βασική αρχή της εθνικής μεταναστευτικής πολιτικής αποτελεί ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων των αλλοδαπών με ιδιαίτερη έμφαση στα δικαιώματα των ευάλωτων ομάδων και των παιδιών, αρχή, η οποία διέπει τον Ν.4251/2014 «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 80/τ. Α'/01-04-2014), που συγκεντρώνει το υφιστάμενο μεταναστευτικό θεσμικό πλαίσιο σε ένα νομοθέτημα (εφεξής «Κώδικας»).

Ο Κώδικας εγγυάται την πλήρη προστασία των μεταναστών εργαζομένων, χωρίς διακρίσεις ως προς την εθνικότητά τους, την ίση μεταχείριση ως προς τις συνθήκες εργασίας και την κοινωνική ασφάλιση, την πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες, τα δικαιώματα των μελών των οικογενειών τους κ.ά.

Όσον αφορά στην προστασία των θυμάτων εμπορίας και εργασιακής εκμετάλλευσης, αυτή κατοχυρώνεται βάσει εθνικών νομοθετικών διατάξεων. Ειδικότερα, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους ανθρωπιστικής φύσεως σε πολίτες τρίτων χωρών που απασχολήθηκαν με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας (ανεξάρτητα από το νομικό τους καθεστώς) ή σε ανήλικους, οι οποίοι απασχολήθηκαν παράνομα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 89 του Ν.4052/2012 «Νόμος αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για εφαρμογή του νόμου "Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας" και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 41/τ. Α'/01-03-2012), που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2009/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18^{ης} Ιουνίου 2009 «σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών» [Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών - Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας - Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων - Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη αριθμ. οικ. 30651/03-06-2014 «Καθορισμός κατηγορίας άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, καθώς και του τύπου, της διαδικασίας και των ειδικότερων προϋποθέσεων χορήγησής της» (ΦΕΚ 1453/τ. Β'/05-06-2014)].

Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας διαμονής είναι η προηγούμενη βεβαίωση από την Επιθεώρησης Εργασίας, από την οποία να προκύπτουν οι περιστάσεις υπό τις οποίες απασχολήθηκε ο πολίτης τρίτης χώρας. Ως καταχρηστικοί όροι εργασίας ορίζονται οι κατάφωρα δυσανάλογοι προς τις συνθήκες εργασίας των νόμιμα απασχολούμενων εργαζομένων, οι οποίοι έχουν σοβαρή επίπτωση στην υγεία και την ασφάλειά τους.

Με τον ίδιο Ν.4052/2012 προωθείται η διασφάλιση των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των παράνομα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών και η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας. Επιπλέον, ο νόμος προβλέπει ελεγκτικούς μηχανισμούς (Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας) για τον έλεγχο της τήρησης της συγκεκριμένης απαγόρευσης με παράλληλη θέσπιση αυστηρών διοικητικών και ποινικών κυρώσεων, σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την προαναφερόμενη Οδηγία (Κ.Υ.Α. αριθμ. 30651/2014).

Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα, βάσει των οποίων εναρμονίστηκε η ελληνική νομοθεσία με την ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2004, χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους ανθρωπιστικής φύσεως σε πολίτες τρίτων χωρών που έχουν χαρακτηριστεί θύματα εμπορίας ανθρώπων από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών (άρθρα 49 έως 56 του Ν.4251/2014).

Περαιτέρω, το ζήτημα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων σε όλες τις εκφάνσεις της και η καθ' οιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευσή τους, αποτελεί βασική προτεραιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης καθώς και του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας. Αποτυπώνεται δε στο υλοποιούμενο Πρόγραμμα Αντεγκληματικής Πολιτικής ετών 2015-2019, με το οποίο καθορίστηκαν οι στόχοι και οι επιμέρους δράσεις των Υπηρεσιών. Ειδικότερα, προβλέπεται:

- Αποτύπωση όλων των παραμέτρων του προβλήματος στην περιφέρεια εκάστης Γενικής Περιφερειακής Αστυνομικής Διεύθυνσης.
- Ευαισθητοποίηση του προσωπικού για βαθιά γνώση και κατανόηση του φαινομένου, ώστε να εμπεδωθεί ότι η εμπορία και η εκμετάλλευση ανθρώπων αποτελεί μία σύγχρονη μορφή δουλεμπορίου που συνιστά κατάφωρη παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Εφαρμογή με αυστηρότητα των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας.
- Διενέργεια ελέγχων και ερευνών για τη διαπίστωση όλων των μορφών εμπορίας ανθρώπων (σεξουαλική εκμετάλλευση, εργασιακή εκμετάλλευση, εμπορία με τη μορφή της παράνομης υιοθεσίας, εξαναγκασμένη επαιτεία, εμπορία ανθρωπίνων οργάνων κ.ά.), με σκοπό τη σύλληψη των δραστών και τον εντοπισμό και την αρωγή των (πιθανολογούμενων) θυμάτων.
- Συγκρότηση μεικτών συνεργείων ελέγχου αστυνομικών και επιθεωρητών εργασίας σε περιοχές και εποχές του έτους όπου συγκεντρώνεται μεγάλος αριθμός αλλοδαπών εργατών γης.
- Ιδιαίτερη έμφαση στις έρευνες που αφορούν σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων με τη μορφή του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, με σκοπό την εξάρθρωση των εγκληματικών οργάνωσεων, την απελευθέρωση και την αρωγή των θυμάτων.
- Ενεργοποίηση - βελτίωση πληροφοριακού δικτύου, συλλογή - αξιολόγηση των πληροφοριών και βάσει αυτών διενέργεια σχεδιασμένων και συντονισμένων αστυνομικών επιχειρήσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση Σημείων Εισόδου και Συνοριακών Σημείων της χώρας για τον εντοπισμό πιθανών θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.
- Ανάπτυξη επαφών, με τους συναρμόδιους κρατικούς και μη φορείς (Εισαγγελικές Αρχές, Γραφείο Εθνικού Εισηγητή, Ε.Κ.Κ.Α., Δ.Ο.Μ., Μ.Κ.Ο. κ.λπ.).
- Ιδιαίτερος χειρισμός των υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων με θύματα ευάλωτων ομάδων, όπως είναι οι γυναίκες, οι ανήλικοι και τα Α.Μ.Ε.Α.
- Άμεση ενημέρωση της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας για τις υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων, στις οποίες επιλαμβάνονται οι Υπηρεσίες της επικράτειας.

- Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα, ημερίδες στο εξωτερικό και στο εσωτερικό της χώρας.
- Αξιοποίηση της τεχνογνωσίας του κειμένου «Ρυθμίσεις και Διαδικασίες Διασυνοριακής Αστυνομικής Συνεργασίας ΙΛΑΕΙΡΑ», βελτίωση του διεθνούς πληροφοριακού δικτύου μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών με τους θεσμοθετημένους διαύλους επικοινωνίας (EUROPOL, INTERPOL κ.λπ.) και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται από το FOCAL POINT PHOENIX του Αναλυτικού Φακέλου Εργασίας (Α.Φ.Ε.) της EUROPOL για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα.
- Έλεγχοι στο διαδίκτυο για τον εντοπισμό περιπτώσεων «αλίευσης» θυμάτων εμπορίας ανθρώπων από εγκληματικές οργανώσεις.
- Ενεργοποίηση των Αστυνομικών Συνδέσμων των κρατών μελών της Ε.Ε. στη χώρα μας, πολίτες των οποίων εμπλέκονται ως δράστες ή θύματα εμπορίας ανθρώπων. Πραγματοποίηση συναντήσεων, με σκοπό την ανάπτυξη κλίματος εμπιστοσύνης, ανάδειξης του σημαντικού ρόλου τους και επαναπροσδιορισμού των αναγκών καταπολέμησης του φαινομένου.
- Συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις της Γενικής Γραμματείας Ισότητας Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.).
- Αξιοποίηση της νομοθεσίας για τη συμμετοχή σε κοινές ομάδες έρευνας.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο υλοποίησης του ανωτέρω προγράμματος, από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, εκδηλώνονται συγκεκριμένες ενέργειες. Ειδικότερα, η Διεύθυνση Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, στην οποία λειτουργεί Ομάδα anti-trafficking για το χειρισμό των εγκλημάτων της εμπορίας ανθρώπων, παρακολουθεί την εξέλιξη της συγκεκριμένης εγκληματικότητας στην επικράτεια, αναπτύσσει τις απαραίτητες συνεργασίες με τους συναρμόδιους Φορείς και Υπηρεσίες, καθώς και διεθνείς συνεργασίες για την απόκτηση τεχνογνωσίας και εμπειριών και δίδει τις κατάλληλες κατευθύνσεις και οδηγίες στις περιφερειακές Υπηρεσίες, για την ορθή εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας και την επαύξηση της αποτελεσματικότητας της δράσης τους. Επισημαίνεται δε ότι σε περιφερειακό επίπεδο λειτουργούν 2 Τμήματα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων στις Υποδιευθύνσεις Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος και Εμπορίας Ανθρώπων των Διευθύνσεων Ασφάλειας Αττικής και Θεσσαλονίκης, καθώς και 12 Ομάδες Anti-trafficking, οι οποίες καλύπτουν όλη την επικράτεια.

Παράλληλα, σας γνωρίζουμε ότι, με σκοπό την αποτελεσματικότερη συνεργασία των Υπηρεσιών του Υπουργείου για την εξάρθρωση των κυκλωμάτων εμπορίας ανθρώπων, την απελευθέρωση των θυμάτων, καθώς και τη σύλληψη και παραπομπή στη Δικαιοσύνη των συμμετεχόντων σε αυτά, έχει εκπονηθεί «Σχέδιο Διυπηρεσιακής - Επιχειρησιακής Δράσης σε Εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής γυναικών και ανηλίκων».

Κατόπιν των ανωτέρω, σε ό,τι αφορά στο διαλαμβανόμενο στην ερώτηση περιστατικό, σύμφωνα με ενημέρωσή μας, σας πληροφορούμε ότι την 11η-03-2015 από κλιμάκιο του Τμήματος Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων της Υποδιεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος και Εμπορίας Ανθρώπων της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής συνελήφθη 1 ημεδαπός για παράβαση των παραγράφων 1, 2 και 4 εδ. β' του άρθρου 323Α «Εμπορία Ανθρώπων», σε συνδυασμό με το άρθρο 45 «Συναυτουργία» του Ποινικού Κώδικα και των Ν.2168/1993 «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 147/τ. Α'/03-09-1993) και Ν.3691/2008 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και Άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 166/τ. Α'/05-08-2008), καθώς επίσης και 1 υπήκοος Ρουμανίας, για τις ίδιες ως άνω παραβάσεις του Ποινικού Κώδικα. Αμφότεροι οδηγήθηκαν στον κ. Εισαγγελέα Πρωτοδικών Πατρών και ακολούθως στον κ. Ανακριτή Πατρών, ο οποίος διέταξε την προφυλάκισή τους. Επιπροσθέτως, γίνεται μνεία ότι στα θύματα της εν λόγω υπόθεσης (7 υπήκοοι Ρουμανίας) παρασχέθηκε αρωγή και προστασία μέχρι τον επαναπατρισμό τους, σύμφωνα με επιθυμία τους, στη χώρα καταγωγής τους.

Τέλος, στις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης δόθηκαν, εκ νέου, εντολές και οδηγίες για την πιστή εφαρμογή του

υλοποιούμενου προγράμματος αντεγκληματικής πολιτικής, την εντατικοποίηση των ενεργειών τους, την ενεργοποίηση του προσωπικού και την κατάλληλη αξιοποίηση των μέσων που διαθέτουν, τη συνέχιση των ελέγχων με αμείωτο ενδιαφέρον, καθώς και για την ενίσχυση της συνεργασίας τους με τις, κατά περίπτωση, συναρμόδιες Αρχές του εσωτερικού και του εξωτερικού, ώστε να αναβαθμιστεί το επίπεδο της αποτελεσματικότητάς τους στην αντιμετώπιση των διαφόρων εκφάνσεων της εμπορίας ανθρώπων. Παράλληλα, επισημάνθηκε η έρευνα για τέτοιες υποθέσεις να μην εξαντλείται σε τυπική και επιφανειακή εξέταση, αλλά να επεκτείνεται σε βάθος, για την εξάρθρωση τυχόν κυκλωμάτων, τη σύλληψη των δραστών και την παραπομπή τους στη Δικαιοσύνη.

Κατά τα λοιπά, αναφορικά με το δεύτερο και τρίτο υποερώτημα, αρμόδιο να ενημερώσει την Εθνική Αντιπροσωπεία είναι το συνεργωτώμενο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΣΗΣ & ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΥΡΙΜΗΣ

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού κ. Πανούση
3. Γραφείο Αναπληρώτριας Υπουργού κας Χριστοδουλοπούλου
4. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
5. Γραφείο Τύπου
6. Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας & Κοινοβουλευτικού Ελέγχου